

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Veileder for utforming av forhåndsgodkjent privateid stola

Vedtatt av Kirkerådet 23.09.2022

I Den norske kirke er stolaen et farget bånd som bæres enten retthengende eller på skrå fra venstre skulder til høyre hoft. Ved vigsling blir den røde stolaen lagt på skuldrene til den som vigsles. Stolaen er et symbol for tjenesten som den som bærer stolaen, står i.

Anskaffelse

Biskopen skal orienteres før anskaffelse av privateid stola der Regler for liturgiske klær 1.3, samt symboler og retningslinjer om stoff og utforming fra denne veilederen, er fulgt og brukt.

Det skal søkes biskopen om godkjenning før anskaffelse ved usikkerhet eller ønske om å bruke andre symboler. Liste over andre symboler ligger på kirken.no under *Liturgiske klær*.

Utforming og søm

Privateide stolaer skal være preget av godt håndverk. De skal være holdbare og tåle samspillet med mange kirkerom og situasjoner, og de skal passe i alt fra middelalderkirker til nye kirkebygg. Stola til bruk i Den norske kirke skal ha bredde 8-12 cm. Lengden skal være slik at stolaen slutter cirka 15 cm over albaens nedre kant. Stoffet skal være et fastvevd og holdbart materiale som faller godt. Produksjon av stolaer forutsetter innsikt i og forståelse for de teologiske, liturgiske, estetiske, historiske og håndverksmessige sidene ved utformingen.

Stola for prest legges rundt nakken og bæres slik at stolastolpene henger rett ned foran. Stolpene kan sys vinkelrett på hverandre i nakken, eller sys i fasong til å ligge i bue eller til å stå opp. Stolaen skal ha gjennomført lik bredde.

Stola for diakon, kateket og kantor bæres over venstre skulder på albaen. Stolastolpene føres skrått over forsiden og baksiden av kroppen til motsatt side, hvor stolpene hektes sammen ved høyre hoft. Fra hoften faller stolpene rett ned. Stolaen skal ha gjennomført lik bredde. Kirkerådet har tilgjengelig fysiske papirmønstre og sømveiledning for skråstilt stola. Dette kan bestilles på materiell@kirken.no.

Stoff og farger

Materialene må gi nødvendig tyngde til stolaen slik at den ligger stødig og følger bærerens bevegelser uten å sige, krølle eller vri seg. Det er anledning til å lage tosidige stolaer, med forskjellige liturgiske farger på hver av sidene. På grunn av slitasje både

på stola og alba, anbefales det at stolaen fores der symbolene er applikert eller brodert.

Fargen på stolaen bestemmes av kirkeåret og de kirkelige handlinger etter retningslinjer for liturgiske farger. Fargene er hvitt, rødt, fiolett og grønt. Stoffet skal framstå som ensfarget.

Symboler

Stolaen er et symbol i seg selv. Det er også fargen på stolaen.

Stola for prest skal ha kors i nakken. Ved bruk av to like kors på rettstilt stola skal disse plasseres i samme høyde på stolpene. Brukes bare ett symbol, skal dette plasseres på venstre side.

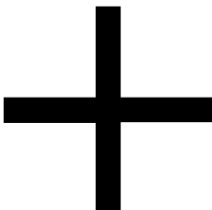
Stola for diakon, kantor og kateket skal være utstyrt med et kors på venstre skulder. På skråstilt stola skal eventuelle andre symboler plasseres nederst på den fremste stolpen.

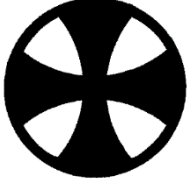

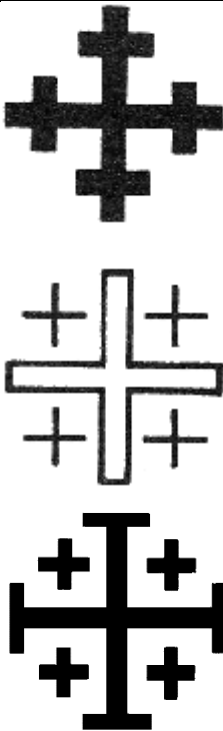

I kirkens tradisjon har det ved siden av korset vært rom for dekor og symboler i og på kirketekstilenes stoff. Dersom det skal være flere symboler på stolaen, må det tilstrebes enkelhet. Symboler må være klare og samordnet i motivvalg og utførelse.

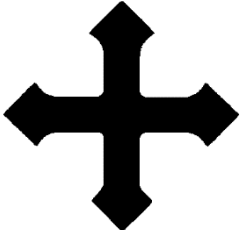
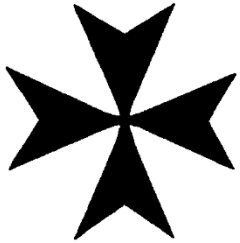
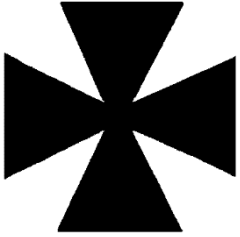

Symbolene i veilederen kan utformes på ulike måter på stolaer, men må være gjenkjennelig som symbol.

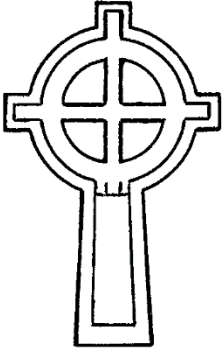
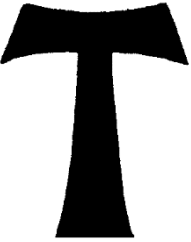

Kors

Korset er kristendommens hovedsymbol. Det finnes mange korsformer. Korset skal ikke blandes med andre symboler, men fremstilles rent. Kors skal ikke plasseres på den skrå delen av skråstilt stola.

Spesielt egnet som kors på stola	Beskrivelse	Kan brukes på farge	Plassering
	Det latinske korset , hvor tverrarmen er kortere enn den stående armene.	<i>Alle fire farger</i>	<i>Rett stolpe</i>
	Det greske korset , der de fire korsarmene er like lange, er kjent alt fra første kristne tid. Dette korset er særlig egnet som kors i nakken eller på skulderen på stolaer.	<i>Alle fire farger</i>	<i>Rett stolpe, nakke eller skulder.</i>

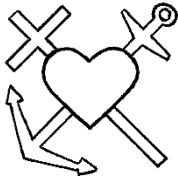
Andre korsformer:			
Illustrasjon	Beskrivelse	Kan brukes på farge	Plassering
	Innvielseskors består av et likearmet kors som er omsluttet av en ring, et symbol på evigheten.	<i>Rødt</i>	<i>Rett stolpe</i>
	Gaffelkors eller Ypsilonkors (etter den greske bokstav Y, ypsilon) passer særlig godt på messehakler. Det finnes i to hovedformer, med og uten strek midt i Y'en.	<i>Alle fire farger</i>	<i>Rett stolpe</i>
	Misjonskors, evangeliekors og Jerusalemskors består av et hovedkors med fire mindre kors på eller mellom korsarmene. Hovedkorset symboliserer Kristus, de fire mindre korsene symboliserer de fire evangelistene eller de fire himmelretninger. Den versjonen som har kors på hver arm, kalles ofte Jerusalemkors. Dette har ofte fire Tau-kors som armer på hovedkorset.	<i>Hvitt og rødt</i>	<i>Rett stolpe</i>
	Kløverbladkors eller Lasaruskors symboliserer treenigheten. Som avslutning på korsarmer finnes det på flere typer kors, også på latinske kors.	<i>Alle fire farger</i>	<i>Rett stolpe</i>

	<p>Ankerkors er også et likearmet alternativ som særlig understreker korset som håpsymbol.</p>	<p><i>Alle fire farger</i></p>	<p><i>Rett stolpe</i></p>
	<p>Olavskors er en variant av kløverbladskors med spisser.</p>	<p><i>Rødt</i></p>	<p><i>Rett stolpe</i></p>
	<p>Malteserkors eller Johannitterkors har vært diakonenes merke i moderne tid. De åtte spissene representerer de åtte saligprisningene eller de åtte dydene Malteser- og Johannitter-ridderne etterstrebet (trofasthet, fromhet, frimodighet, tapperhet, heder og ære, dødsforakt, omsorg for fattige og syke og omsorg for kirken).</p>	<p><i>Alle fire farger</i></p>	<p><i>For skråstola på skulder eller nederst rett del.</i></p>
	<p>Georgskors er utformet som et likearmet kors som tydelig smalner innover mot midten, men uten malteserkorsets spisser ytterst.</p>	<p><i>Grønn, hvit og fiolett</i></p>	<p><i>Rett stolpe</i></p>
	<p>Andreaskors minner om bokstaven X og talltegnet for ti. Etter legenden ble apostelen Andreas korsfestet på et slikt kors.</p>	<p><i>Rødt</i></p>	<p><i>Rett stolpe</i></p>

	<p>Ringkors eller keltisk kors er et latinsk kors med en sirkel rundt korsets sentrum. Korset er brukt i forbindelse med både minnesmerke og gravmonumenter. Utbredelsen har vokst i takt med den økte interessen for keltisk religiøsitet.</p>	<p><i>Alle fire farger</i></p>	<p><i>Rett stolpe</i></p>
	<p>T-kors (uttales taukors) eller Antoniuskors, egyptisk kors. Etter legenden brukte eremitten St. Antonius dette korset til å fordrive demoner. Senere tok Frans av Assisi dette korset i bruk som symbol på troskap til Kristus og løftet om å tjene de fattige og syke.</p>	<p><i>Alle fire farger</i></p>	<p><i>Rett stolpe</i></p>
	<p>Taizes duekors er et kors som kombinerer symbolene for Den hellige ånd og fred i form av en due og et likearmet kors.</p>	<p><i>Rødt, hvitt og grønt.</i></p>	

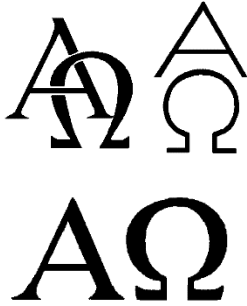
Andre symboler:

Illustrasjon	Beskrivelse	Kan brukes på farge	Plassering
	<p>Chi Rho utgjør de to første bokstavene i det greske ordet for Kristus, og er et av de eldste kjente kristusmonogrammene.</p>	<p><i>Alle fire farger</i></p>	<p><i>Rett stolpe</i></p>

Kors sammen med anker og hjerte er et uttrykk for tro, håp og kjærlighet (1. Kor. 13,13).

Hvitt, rødt og grønt

Alfa og Omega er første og siste bokstav i det greske alfabetet. De fremhever Kristus som den første og den siste (Åp. 21,6). Alfa og Omega skal kun brukes én gang på samme stola, enten samlet på den ene stolpen eller på begge stolpene i leseretning for menigheten.

Alle fire farger